

HUK (49) *sb m*

sg N huk (18). ◇ *G* huku (4). ◇ *A* huk (6). ◇ *I* hukiem (15); -em (2), -(e)m (13). ◇ *L* huku (3).
◇ *pl N* huki (1). ◇ *G* huk(o)w (1). ◇ *I* huki (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Silny odgłos, stuk, łoskot, trzask, grzmot; szum; sonitus Vulg, Cn; bombus Calep; fremitus Cn* (11) : Chmury z hukiem linęły defzcz nieflýchány. *KochPs* 114, 63.

W porównaniach (4): Będą brzmieć narodowie iáko huk wod zbierájących [*Sonabunt populi, sicut sonitus aquarum inundantium*] *Leop Is* 17/13, *Is* 17/12; A zárázem y ftrzelbę Ogromną pułczono. Iáko więc pionon trzáłka [...] Táki huk wítał ná ten czás *KochProp* 14; *SzarzRyt Cv*.

W połączeniu szeregowym (1): Huk/ grzmot/ kołat/ trzáłk ftrážny/ Niebo brzmi y láłfy/ Gdy gwáktownie w Tátary vderzyli náłzy *StryjKron* 702.

W charakterystycznych połączeniach: huk wielki; (z) hukiem chlusnąć, linąć (2).

Wyrażenie: »morski huk« (1): Bo kto ciebie nie mnieyfy? [*królu Stefanie*] [...] Tve włafności kto zduża śpiewać dołkonále? Morłki huk głósem przemoc może/ Lecż ninieyfy Iż czás przynioł/ we zbroi zdałz fie napiękniefy *SzarzRyt C2v*.

Szereg: »huk i grom« (1): Spádlá z gory wyfokiey w wodę oná czáłzá: [...] Wielkim hukiem y gromem o ziemię chlufnęłá *KlonWor* 24.

W przen (1) : Klániam fię tobie y o to namiłóściwfy P. Iezu/ pirwey niżli z hukiem liną ná mię chmury gniewu twego/ [...] ábyś mię [...] złey/ y bezbożnym włafney śmierci miłóściwie vchowác raczył. *LatHar* 640.

a. *W odniesieniu do instrumentu muzycznego [od czego]* (1) : Bombus, Sonus tubarum raucus – Huk od trąbij, albo trabienie. *Calep* 134b.

2. *Krzyk, wrzask, ryk, wycie; wrzenie (o głosie ludzi i zwierząt); clamor Mącz, PolAnt, Cn; tumultus, ululatus Mącz; sonitus PolAnt; fremitus Cn* (37) : A przedfię y wefelfy bywáią nam goście/ Niżli tám w onym huku kiedy wrzefzczą wfyłcy/ A drudzy márnief wyiá iáko w lefię wilcy. *RejWiz* 67, 68; *BibRadz Ier* 25/31; Boarium, Wołowy/ álbo Bydlęcy huk/ álbo Ryczenie. *Mącz* [26]a; Tumultus, Zwádá/ huk/ krzik á zámiefzanie wielu ludzi *Mącz* 468c, 468c; Trojanie z wielkim hukiem w pole pochodzali *KochMon* 19; *BudBib Ps* 118/169; *KochOdpr C2*; *KochPs* 109; *StryjKron* 230, 632; Tak się tedy wm MMPanu declaruię krotko, [...] ani swiezo po onym huku nawet (nieobrazę sammienia [!] y prawdy gdy tak powiem) ani wonym samym przypadku, iż illo feruore, niebył ten namnię obrazony *ActReg* 139; *SzarzRyt C2*.

W połączeniach szeregowych (6): Widząc burzki ná fwiecie/ widząc fżpetne chmury. Krzyk/ huk/ kłopot/ rołtyrki/ dziwno fie coś dzyeie *RejWiz* 185; *RejPos* 225v; ná ftole pyłźnie/ więc thám w káždy kąt nálewáią/ więc tám záfwdy piłk/ huk/ krzyk aż do połnocy/ tho fie więc tá chwałá káždemu podoba *RejZwierc* 115, 192v; wfyłzawfy nowy gielk/ krzyk/ huk zá łobą ogládáiąc fie pyłali/ coby tám było *StryjKron* 390, 390.

W charakterystycznych połączeniach: huk ogromny (3), *wielki* (4).

Zwrot: »hukiem [na kogo] (za)wołać« [*szyk zmienny*] (2) A Láłki záf z Lizmáninem o Stádnickiego s Sztánkárem fye wádzi: krzykiem/ hukiem nań wołáiąc/ Forá Sztánkár *OrzList* h4; *SkarŻyw* 532.

Szeregi: »krzyk, (a, i) huk« [szyk 7 : 3] (10): *OpecŻyw* 150v; *RejWiz* 167v; *OrzList* h4; *BielKron* 60; *Mącz* 402c, 457c; A wtym rowem z Dąbrowy przytárli Rusacy/ Z krzykiem z hukiem ogromnym z Węgry się potkáli *StryjKron* 255, 632, 642; *GórnRozm* A3v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*].

»huk, puk« (3): Ano nádełbem huk puk/ á zówždy wołanie. *RejWiz* 71v; *RejZwierc* 103v, 122v.

a. *Radość, wesele, uciecha; pochwała, aprobata; ovatio PolAnt* (3) : wykrzykayćie Bogu głósem huku [*in voce ovationis*]. *BudBib Ps* 46/2; rozweleli fię też opuściáłość/ y zákwitnie iáko róža. Kwitnąc rofkwitnie fię y rozráduie fię też rádością y hukiem [*et exultabit etiam exultatione, et ovando*] *BudBib Is* 35/2.

W przén (1) : krzyczćie gory hukiem [*clamate montes praeconium*]/ lešie/ y káźde drzewo w niem *BudBib Is* 44/23.

3. *O głosie sowy* (1) : Ululatus, Huk/ hukánie/ wycie. *Mącz* 501c.

Synonimy: **1.** *łoskot, szum, trzask*; **2.** *gałuch, gielk, gwar, hałas, krzyk, wrzask, wrzawa, zgielk*; **a.** *radość*.